

KRITERIJI Območno Linhartovo srečanje 2022, JSKD OI Radovljica

Pri ogledu predstav, ki jih ocenjujem, se predvsem osredotočim na tri temeljne točke:

1. PREDSTAVA - CELOTA

sporočilo predstave - izbor teksta, cilj predstave; podoba predstave - kostumi in scena ter uporaba luči, glasba, koreografija, rekviziti; ritem predstave

2. IGRA

razčlenitev vsebine, razčlenitev in cilj posameznih vlog (del dramaturgije predstave); igra, igra s partnerji; ritem in živost jezika, razločnost, glasnost izreke

3. IZVIRNOST IZVEDBE

samosvoj, edinstven, izviren način izvedbe, energija na odru

Gledališče za razliko od drugih umetnosti v sebi združuje besedo, gib, sceno, kostume ter glasbo. Te štiri komponente združiti v lepo estetiko in jasno podobo je kar zapleteno.

Predstava mora delovati kot živ organizem: z začetkom, poudarjenim vrhom in končnim razpletom, ki jih vse kot kito povezuje živ, dinamičen dialog. O vsem tem se je treba z igralci pogovarjati in jih na samosvoj način pripeljati: do samo njihove igre in z njo do njim lastnega pogleda na problem, ki ga prikaže uprizorjena igra.

Ideja uprizoritve predstave je zelo pomembna. **Globoko dragocen, mogoče celo najpomembnejša izkušnja za celoten ansambel, pa je ustvarjalni proces kreiranja predstave. Za dobrega igralca pomeni navdih in izziv, na predstavi se odraža v energiji, ki vznemirja gledalca.** V nasprotnem primeru igralec na odru deluje hladno, le kot izpolnjevalec načrtane forme, ki publiko ne vznemiri – in tako gledališka umetnost ne more uresničiti svojega poslanstva.

Pa še tole: v gledališču gre za živ pretok dveh sil - igralske z odra in gledalske iz dvorane. Bolj ko ta tok steče, boljše je. Je kot motor za igralca.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Moj komentar za še jasnejši odrski izraz v treh točkah (za igralce).

Jasna likovna podoba predstave – oder je kot slikarsko platno z vso širino in globino, režijska odrska kompozicija prizorov ga mora napolniti v celoti; v vsakem hipu, če bi jo lahko gledalec ustavil, mora pripovedovati jasne odnose med vsemi igralci na odru. Torej – oder je platno, odrski portal pa okvir. Slikovne podobe ali če želite film ali jasna vizualizacija predstave režiserja, mentorja je nujna za uspešno delo.

Vzpostavljen dramski trikotnik bo živ, dokler je gledališče sestavljeno iz dveh živih sil: igralcev na odru in publike v dvorani. Zato je temeljno, da ste pozorni na ritem predstave, ki ga diktirajo: začetek, vrh in konec predstave. Naprej gledalca v zasnovi uvedemo v predstavo in običajno v vse like, ki igrajo. V zapletu se po navadi ritem stopnjuje do ključnega prizora, v katerem se dogajanje razreši, običajno je ta prizor odigran zelo pazljivo in natančno (ritem se nekoliko upočasni), potem pa po presoji (glede na celotno uprizoritev) bolj sproščeno odigramo predstavo do konca. **Zelo je pomembno, da to razčlenitev poznate, razumete tudi igralci in poizkušate v ponovitvah po premieri (seveda v korelaciji z reakcijami oz. sodelovanjem**

publike) ritem vzdrževati in prilagajati sami – subtilno vedno tudi v korelatu s publiko. Seveda to lahko naredite ob jasnem zavedanju, zakaj, kdaj in kaj je naloga vloge v odrski uprizoritvi in ob postavitvi predstave, ki v samo zgodbo vključuje tudi gledalca kot »tretjega igralca«.

Osnovna pravila nastopanja veljajo za vse nastopajoče na odru enako, tudi igralci (mladi ali starejši) niso izjema: gre za javno komunikacijo pri kateri imamo dva sestavna dela: neverbalno in verbalno komunikacijo. **Neverbalna komunikacija** je sestavljena z več komponent - obleka, telesna drža, način hoje, gibanje in geste, obrazna mimika, vključno z očesno komunikacijo predstavlja kar **55%** nastopa, **barva glasu**, njegova **intonacija in ritem izgovorjenega** predstavlja **38% nastopa, le 7%** ostane **za vsebino povedanega oz. verbalno komunikacijo**. Oba najvišja procenta je potrebno porabiti v prid višanja najmanjšega procenta. **Zato sta gibanje (mizanscena, akcija (dotik, medosebne bližine)) na odru in način povedanega tako pomembna!!**

Moji zgornji odstavki so isti kot lani, ker se mi zdi, da je pomembno, da temelje uprizoritev vedno ozaveščamo.

Sugestije za pot naprej, ki ji pri umetniškem ustvarjanju ni konca.

Gledališča Bohinjska Bistrica

Ervin Fritz: SLOVENSKA KURA ali DEVICA MARIJA ZAČNE TRENIRATI BOKS, mala briljantna komedija s petjem in nacionalno katastrofo – krstna uprizoritev

režija: Darko ČUDEN in Klemen LANGUS

- čestitke za krstno uprizoritev, dobro izbrano besedilo, zelo domišljeno in zrelo skrajšano oz. prirejeno;
- dramaturgija – nimam komentarja – odlična, jasna vsem igralcem v uprizoritvi; ritem predstave odličen; prav tako vmesni posnetki interpretacije poezije obeh režiserjev predstave – kot sol in poper za naslednji prizor;
- scenografija – stilizirana in skrbno premišljena; minimalistična; vse je v funkciji; odlično!!!; lestenec;
- kostumografija – v skladu s celotno podobo predstave;
- odrski govor - za igralca je jezik odločilen pripomoček, ki naredi piko na i njegovi igri; razkriva igralčevo razumevanje besedila in logičnost pripovedi, zato sta jasnost izreke in sproščen tok besede nujna: kažeta se v živem, suverenem in ritmičnem dialogu med igralci; spet presežek uporabe jezika – vsi igralci artikulacijsko, logično, jasno posredujejo besedilo;
- mizanscena – v pomoč igralcu, da je še močnejši - spet odlično!!!; izjemno domišljeno uporabljeni scenski elementi: duhovito, groteskno, fino; včasih z grobo, drugič spet z mehkejšo roko; z njihovo uporabo ste podkrepili detajle in zvečali sporočilnost besedila; vseskozi ste obvladali cel oder in tako spet podkrepili vsebino/sporočilo s postavitvijo igralcev v vse nivoje odra;
- glasba – izjemno premišljeno izbrana; mogoče bi le pesem Jerce Mrzel skrajšala in tako bolj izpostavila sporočilnost poezije, ki jo prepeva (da nas nekaj gleda, če se ne bomo uprli);
- posneta »poezija« med prizori – spet izvrstno;
- začetek – dobra igra čez publiko;
- drugi prizor - izvrstnen;
- vsi igralci po vrsti so sinhroni v ansambelskih skupnih prizorih;

- vsak od igralcev posamično briljira v igri, govoru in uporabi rekvizitov; vse je osmišljeno in prispeva k boljši interpretaciji igralca;
- Devica Marija, nebeščanka Kura, Tožilka – izvrstna v vseh prizorih – kot Tožilka naj se potruži stopiti v luč; še malo bolj naj bo natančna v prizorih pantomime (s kuro);
- omenjam tudi Alenko Novak, delavko v konfekciji – spet igra v presežkih: izjemna dikcija, prezenca, dialogi čez publiko, erotični prizori – veliko odtenkov, odlično povezanih v celoto...;
- prav tako vsi moški liki izvrstni – intonacije govora, interpretacije, logičnost, uporaba rekvizitov – vse premišljeno in vendar polno izvedeno!;
- čestitke tudi obema režiserjema za tako inovativno, izvirno in celostno postavitvev – za ljubiteljski ansambel igralski presežek: kot gledališki ornament slovenskega danes ali grozljivo-smešen način prikazovanja resničnosti danes – jutri?!;
- izvirno, navdihujoče, čestitam !!!!! in še veliko ponovitev želim!!

Veliko ustvarjalnih trenutkov!!

Še zaključna misel: »Glas in ritem predstave sta zelo podobna partituri klasične skladbe. Po vsakem zvočnem izbruhu se začneja nov motiv.«

Simona Zorc Ramovš, gledališka pedagoginja, mentorica, režiserka